

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII KULTURY MATERIALNEJ

ETNOGRAFIA POLSKA

XXVI

Zeszyt 2

WROCŁAW · WARSZAWA · KRAKÓW · GDAŃSK · ŁÓDŹ
ZAKŁAD NARODOWY IM. OSSOLIŃSKICH
WYDAWNICTWO POLSKIEJ AKADEMII NAUK

1982

REDAKTOR: WITOLD DYNOWSKI

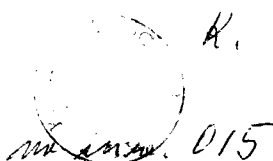
SEKRETARZ REDAKCJI: KRYSZYNA MAŁKOWSKA

OPRACOWANIE TOMU: IWONA KABZIŃSKA-STAWARZ

CZŁONKOWIE RADY REDAKCYJNEJ: JÓZEF BURSZTA, MARIA BIERNACKA
(PRZEWODNICZĄCA), MARIA FRANKOWSKA, JADWIGA KLIMASZEWSKA,
ANNA KUTRZEBA-POJNAROWA, WANDA PAPROCKA,
ZOFIA SZYFELBEJN-SOKOLEWICZOWA

Adres Redakcji: 00-140 — Warszawa, ul. Świerczewskiego 105

Okładkę projektował Edward Kostka

Redaktor Zyta Kwiecińska

Redaktor techniczny Adam Przylibski

© Copyright by Zakład Narodowy im. Ossolińskich. Wydawnictwo. Wrocław 1982.

Printed in Poland

Zakład Narodowy im. Ossolińskich — Wydawnictwo. Wrocław 1982.
Nakład: 700 egz. Objętość: ark. wyd. 18,10 ark. druk. 14,75, ark.
A₁ — 20. Papier druk sat. kl. IV, 70 g, 70 × 100. Oddano do skła-
dania 24 XI 81. Podpisano do druku 25 VIII 1982. Druk ukończono
we wrześniu 1982. Wrocławska Drukarnia Naukowa. Zam. 1135/82.
H-11. Cena zł 100.—

SPIS TREŚCI

Kazimierz Majewski (1903-1981), Wspomnienie pośmiertne — Witold Dynowski	9
--	---

ARTYKUŁY

Anna Kutrzeba-Pojnarowa — Przeszłość w teraźniejszości a procesy zmiany (spółczesne problemy etnografii Polski)	15
Streszczenie w języku rosyjskim	29
Wanda Paprocka — Tradycja ludowa w myśli humanistycznej i idei narodu XIX w.	31
Streszczenie w języku rosyjskim	66
Mirosława Drozd-Piasecka — Społeczne funkcje sztuki ludowej. Sztuka ludowa w ideologii i świadomości szlachecko-inteligenckiej (od Oświecenia po Neoromantyzm)	69
Streszczenie w języku rosyjskim	126
Maria Biernacka — Oświata a społeczno-kulturowe przemiany tradycyjnej społeczności wiejskiej od końca XIX w. do odzyskania niepodległości	129
Streszczenie w języku rosyjskim	179
Magdalena Zowczak — Interpretacje przeszłości w legendach. Przyczynek do historii lokalnej w świadomości mieszkańców wsi	181
Streszczenie w języku rosyjskim	201
Alina Cała — Stosunek swój — obcy w kulturze ludowej	203
Streszczenie w języku angielskim	213
Andrzej Stawarz — Obyczaj robotniczy połowy XIX w. w świetle aktu stanu cywilnego (na przykładzie Żyrardowa)	215
Streszczenie w języku rosyjskim	228

RECENZJE

Rocznik Polonijny nr 1 (1980), Wydawnictwo Polonijnego Centrum Kultu-ralno-Oświatowego UMCS w Lublinie, redaktor naczelny Albin Koprunkowski, ss. 163. — <i>Antoni Kuczyński</i>	229
Árni Björnsson, Icelandic Feasts and Holidays. Celebrations, Past and Present, Icelandic Review History Series, Reykjavik 1980, ss. 104 — <i>Iwona Kabzińska-Stawarz</i>	232

СОДЕРЖАНИЕ

Казимеж Маевски (1903-1981), Посмертное воспоминание — Витольд Дыновски 9

СТАТЬИ

Анна Кутшеба-Пойнарова — Прошлое и настоящее и процессы преобразований (современные проблемы этнографии Польши)	15
Резюме на русском языке	29
Ванда Папроцка — Народная традиция в гуманитарной мысли и идее народа XIX в. Резюме на русском языке	31
Мирослава Дрозд-Пясецка — Общественные функции народного искусства. Народное искусство в шляхетско-интеллигентском сознании и идеологии (с Просвещения по Неоромантизм)	66
Резюме на русском языке	69
Мария Бернацка — Просвещение и общественно-культурное преобразование традиционного сельского общества (с конца XIX в. по восстановление независимости) Резюме на русском языке	126
Магдалена Зовчак — Толкование прошлого в крестьянских легендах. К вопросу о местной истории в сознании жителей деревни	129
Резюме на русском языке	179
Алина Цала — Соотношение свой-чужой в народной культуре	181
Резюме на английском языке	201
Анджей Ставаж — Рабочие обычаи середины XIX в. в свете актов гражданского состояния (на примере Жирардова)	203
Резюме на русском языке	213
	215
	228

РЕЦЕНЗИИ

„Рочник Полонийны” ном. 1 (1980), Издательство Культурно-Просветительного Центра Полонии Университета им. Марии Кюри-Склодовской в Люблине, главный редактор Альбин Копруковняк, 163 стр. — <i>Антони Кучиньски</i>	229
Árni Björnsson, Icelandic Feasts and Holidays. Celebrations, Past and Present, Icelandic Review History Series, Reykjavik 1980, 104 стр. — <i>Ивона Кабзиньска-Ставаж</i>	232

CONTENTS

Kazimierz Majewski (1903—1981), Posthumous reminiscences — Witold Dynowski	9
--	---

ARTICLES

Anna Kutrzeba-Pojnarowa — The past in the present and processes of changes (Contemporary problems of Polish ethnography)	15
Summary in Russian	29
Wanda Paprocka — Folks tradition in 19th century humanistic thought and idea of the nation	31
Summary in Russian	66
Mirosława Drozd-Piasecka — Social functions of folks art. Folks art in gentry-intelligentsia ideology. (And consciousness From Enlightenment to Neoromanticism)	69
Summary in Russian	126
Maria Biernacka — Education and socio-cultural changes in traditional rural communities from the end of the 19th century up to the independence of Polish State	129
Summary in Russian	179
Magdalena Zowczak — Interpretations of the past in legends A contribution to local history in the consciousness of villagers	181
Summary in Russian	201
Alina Cała — The countryman-stranger relation in folks culture	203
Summary in English	213
Andrzej Stawarz — Workers' customs in the mid-19th century in the light of registry acts (on the example of Żyrardów)	215
Summary in Russian	228

REVIEWS

Polonia Annual No. 1 (1980), Publication of the Polonia Cultural-Education UMSC Centre in Lublin, Ed. in Chief Albin Kopruckowniak, pp. 163 — Antoni Kuczyński	229
Árni Björnsson, Icelandic Feasts and Holidays. Celebrations, Past and Present, Icelandic Review History Series, Reykjavik 1980, pp. 104 — Iwona Kabzińska-Stawarz	232